

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 334
van **JORIS NACHTERGAELE**
datum: 17 juni 2020

aan **JAN JAMBON**

MINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN BUITENLANDSE ZAKEN,
CULTUUR, ICT EN FACILITAIR MANAGEMENT

Mensenrechten Nigeria - Onwettige detentie van minderjarigen

Al bijna tien jaar lang voert de islamitische terreurbeweging Boko Haram in het noordoosten van Nigeria een gruwelijke strijd. In die periode werden vreselijke daden tegen de mensheid gepleegd en - zoals wel vaker het geval - werden de kinderen in de regio het grootste slachtoffer van het geweld. In het collectief geheugen zit de ontvoering van honderden schoolmeisjes uit Chibok in 2014. Duizenden anderen ondergingen echter hetzelfde lot en werden door Boko Haram ontvoerd om als seksslavin of kindsoldaat te worden ingezet.

In 2016 werd met de steun van o.a. de Europese Unie de operatie 'Safe Corridor' of 'Veilige Doorgang' opgericht. Hierdoor kon het Nigeriaanse leger Boko Haram teruggedrijven en konden de kinderen die werden ontvoerd door de terroristische beweging in veiligheid terugkeren. Dat laatste blijkt nu echter niet te kloppen.

Amnesty International stelt in haar rapport 'We droogden onze tranen' vast dat kinderen die Boko Haram konden ontvluchten nu worden opgesloten in militaire barakken en dat in erbarmelijke omstandigheden. Getuigenissen spreken van overvolle kamers, gebrekkige hygiëne, geen toegang tot zorg enzovoort. Het gaat hierbij echter veelal om onwettige detenties waarbij naar schatting 10.000 mensen zouden zijn overleden. De minderjarigen die dringend psychosociale steun nodig hadden, kregen hierdoor te maken met een nieuw trauma, waardoor hier wordt gesproken over een verloren generatie in het noordoosten van Nigeria.

De niet-gouvernementele organisatie (ngo) onderstreept dat de huidige situatie wel degelijk verbeterd is en spreekt over massale vrijlatingen in de laatste twee jaar. Toch blijven deze praktijken door de Nigeriaanse autoriteiten gangbaar en dat met de steun van o.a. de Europese Unie.

1. Welke steun leverde de Europese Unie aan de operatie Veilige Doorgang in Nigeria? Welke controle werd georganiseerd door de Europese Unie op het verloop van de operatie? Is meer onderzoek nodig naar de precieze omstandigheden van de onwettige detenties in het verleden?
2. Hoe evalueert de minister-president de huidige situatie van deze onwettige detenties? Moet in de toekomst meer externe controle komen op de rehabilitatie van minderjarigen in Nigeria?

3. Acht de minister-president bijkomende initiatieven nodig, bijvoorbeeld om deze wantoestanden aan te kaarten, hetzij bilateraal, hetzij op EU-niveau?

JAN JAMBON

MINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN BUITENLANDSE ZAKEN,
CULTUUR, ICT EN FACILITAIR MANAGEMENT

ANTWOORD

op vraag nr. 334 van 17 juni 2020

van **JORIS NACHTERGAELE**

1. Het rapport van Amnesty International behandelt twee types detentiecentra.

Tot het eerste behoort het detentiecentrum in de staat Gombe, dat is opgericht binnen de operatie 'Safe Corridor'. De operatie is een programma van de Nigeriaanse regering voor disassociatie, deradicalisatie, re-integratie en verzoening (DDRV) van personen die betrokken waren bij Boko Haram. De operatie werd opgestart in 2016 en krijgt steun van de Europese Unie, samen met andere internationale partners en enkele EU-lidstaten. Tot het eerste type behoort eveneens het rehabilitatiecentrum in Maiduguri opgericht voor vrouwen en kinderen die betrokken waren bij Boko Haram en als een laag risico worden ingeschat. De Nigeriaanse regering heeft er binnen de operatie Safe Corridor eveneens een transitiecentrum opgericht voor mannen. Ze verblijven er voorafgaand aan hun opname in de gemeenschap.

Het tweede type zijn de militaire detentiecentra die beheerd worden door het Nigeriaanse leger en waarin noch de EU, noch andere internationale partners betrokken zijn. Het rapport van Amnesty International beschrijft vooral de mensonwaardige omstandigheden in deze centra en schat dat meer dan 10.000 mensen als gevolg daarvan overleden zijn. Dat zijn tragische cijfers. Dit moet verder onderzocht worden zodat de personen die verantwoordelijk zijn voor deze mensenrechtenschendingen vervolgd kunnen worden.

De Europese Dienst voor Extern Optreden (EDEO) die mij hierover duiding bezorgde, is zich bewust van de problematiek in vooral het tweede type van detentiecentra, maar is eveneens positief over de inbreng van de EU en de verschillende partners. Ik citeer: 'De EU werkt aan de versterking van de doeltreffendheid van het hele proces met oog voor de naleving van de internationale normen en de mensenrechten. De EU houdt nauwlettend toezicht op de risico's en voert een constante dialoog met de Nigeriaanse autoriteiten om deze risico's te beperken. De steun van de EU en andere leden van de internationale gemeenschap heeft aanzienlijk bijgedragen aan de verbetering van het re-integratieproces van personen die betrokken waren bij Boko Haram, met inbegrip van hun detentieomstandigheden in Gombe.'

2. Ik verwijs naar mijn antwoord op vraag 1. Hieruit blijkt dat de EU toezicht houdt op het detentiecentrum in Gombe en het transitiecentrum in Maiduguri en een constante dialoog voert met de Nigeriaanse autoriteiten om de risico's te beperken.

In verband met de andere centra, zijn er geen aanwijzingen dat de situatie veranderd is sinds de publicatie van het rapport van Amnesty International in mei 2020. Controle is inderdaad nodig. De Europese Unie dient hier een rol te spelen.

3. De Europese Unie levert al grote inspanningen om erop toe te zien dat de programma's die gefinancierd worden met Europese middelen worden uitgevoerd met respect voor de mensenrechten.

De dialoog met de Nigeriaanse autoriteiten mag zich echter niet tot die programma's beperken. Het is nodig dat de Europese Unie opheldering vraagt over de situatie in de

militaire detentiecentra en erop aandringt dat de mensenrechten ook daar gerespecteerd worden.